

Łódź, dnia 14 lutego 2024 roku

Pan
ROBERT JARZĘBAK
Wójt Gminy Dobroń

WK-602/7/2024

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r., poz. 1325), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Gminie Dobroń¹ w zakresie pobierania opłat za wyżywienie w Publicznym Przedszkolu w Dobroniu. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania przepisów i ich wadliwej interpretacji²:

I.

Ustalono, że – działając na podstawie art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 900 ze zm.) - Dyrektor Gminnego Przedszkola w Dobroniu wydała w dniu 27 sierpnia 2021 roku zarządzenie nr 10/2021 w sprawie opłat za wyżywienie w przedszkolu (weszło w życie z dniem 1 września 2021 roku), w którym przewidziano, w szczególności możliwość pomniejszania opłaty za wyżywienie, w przypadku nieobecności dziecka w przedszkolu o dni skutecznie zgłoszone. Oznaczało to zgłoszenie nieobecności najpóźniej do godziny 15.00 dnia poprzedzającego nieobecność dziecka w przedszkolu. Wyjątek stanowił poniedziałek oraz pierwszy dzień po dniu ustawowo wolnym, kiedy zgłoszenie nieobecności dziecka musiało nastąpić najpóźniej do godziny 7.00.

Odrębne regulacje – wynikające z zarządzeń Wójta Gminy Dobroń - dotyczyły organizacji dyżuru wakacyjnego przedszkola i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Dobroń (zarządzenie nr VIII/35/2022 z dnia 7 kwietnia 2022 roku oraz zarządzenie nr VIII/46/2023 z dnia 19 kwietnia 2023 roku).

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie 25 września – 4 października 2023 roku. Protokół został podpisany przez inspektorów kontroli RIO w dniu 22 grudnia 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

Jak wynika z powołanych wyżej zarządzeń – wydanych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 roku w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy – na czas dyżuru wakacyjnego zapewnia się dzieciom możliwość korzystania z wyżywienia w ilości 3 posiłków (śniadanie, obiad, podwieczorek). Opłata za posiłki naliczana będzie z góry na podstawie wniosku o przyjęcie dziecka na dyżur wakacyjny i nie będzie podlegać zwrotowi w przypadku niewykorzystania posiłków. W przypadku nieobecności dziecka w przedszkolu rodzic/prawny opiekun ma prawo do odbioru posiłku na zasadach określonych w umowie (§ 6 zarządzenia). Rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani zostali do wniesienia stosownej opłaty w terminie do dnia odpowiednio 10 czerwca 2022 roku/15 czerwca 2023 roku na rachunek bankowy Publicznego Przedszkola w Dobroniu. Nieuiszczenie opłaty w wyznaczonym terminie było równoznaczne z rezygnacją z dyżuru wakacyjnego (§ 7 ust. 2 zarządzenia).

W odniesieniu do przytoczonych regulacji zawartych w ww. zarządzeniach Wójta Gminy Dobroń, należy stwierdzić, że zgodnie z art. 52 ust. 15 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1400 ze zm.), opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz opłaty za korzystanie z wyżywienia w takich placówkach stanowią niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, o których mowa w art. 60 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.).

Obowiązek ponoszenia przedmiotowych opłat wynika bezpośrednio z przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym i aktualizuje się w momencie rozpoczęcia korzystania z tego świadczenia. Czyli opłaty ponoszone są za korzystanie z wyżywienia, a nie za sam zamiar korzystania. Opłata ma charakter dzienny – naliczana jest za każdy dzień obecności dziecka w przedszkolu i korzystania z posiłku. Niezgodnie zatem z powyższymi zasadami w latach 2022-2023 pobierano *de facto* bezzwrotną opłatę za sam zamiar korzystania z wyżywienia podczas dyżuru wakacyjnego.

Nadto zauważyć należy, że według art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. W świetle powyższego unormowania nie jest celowe dokonywanie wydatków na wyżywienie nieobecnych dzieci – z uwagi na powyższe w zarządzeniu Dyrektora Przedszkola przewidziana została procedura zgłaszania nieobecności dzieci, w celu ograniczenia ww. wydatków (obciążających zarówno JST, jak i rodziców – w tym przypadku za tzw. „wsad do kotła”). Z kolei - jak wynika z przytoczonych wyżej zarządzeń Wójta Gminy Dobroń w sprawie organizacji dyżuru wakacyjnego przedszkola i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Dobroń – nie przewidziano możliwości zwrotu w przypadku niekorzystania z posiłków, czyli „zawieszono” procedurę optymalizacji wydatków przewidzianą w zarządzeniu Dyrektora Przedszkola.

Osobną, choć nie mniej istotną kwestią, jest brak upoważnienia do uregulowania warunków korzystania ze stołówki przedszkolnej w okresie wakacyjnym przez Wójta Gminy Dobroń. Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, powyższe uprawnienie – bez ograniczeń czasowych – należy do kompetencji dyrektora szkoły działającego w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę. Według art. 52 ust. 12 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych – do ustalania opłat za korzystanie z wyżywienia w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego przepisy art. 106 ustawy – Prawo oświatowe stosuje się odpowiednio.

Nie było zatem podstaw prawnych do zastąpienia regulacji zawartych w obowiązującym zarządzeniu nr 10/2021 Dyrektora Publicznego Przedszkola w Dobroniu z dnia 27 sierpnia 2021 roku w sprawie opłaty za wyżywienie w przedszkolu postanowieniami zarządzenia Wójta Gminy w sprawie organizacji dyżuru wakacyjnego.

Odpowiedzialność za stwierdzone naruszenie i nieprawidłowości ponosi Wójt Gminy Dobroń w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujący **wniosek pokontrolny**:

Uwzględniając uwagi zawarte w I części wystąpienia pokontrolnego, zaniechać samodzielnego określania warunków korzystania ze stołówki przedszkolnej w czasie dyżuru wakacyjnego przez Wójta Gminy Dobroń.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy w Dobroniu,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Dobroniu,
3. aa.